

11

2007. januárjában Budaörs Város Önkormányzata, valamint az Építész Mester Egylet ötletpályázatot hirdetett az ÉME Mesteriskola XIX. ciklusának hallgatói számára, melynek címe Budaörs, Törökugrató - Bányagödör rekultiváció volt. A Mesteriskola történetében a pályázat rendhagyó jellegű, hiszen az Építész Mesteriskolához tájépítészek is csatlakoztak, így a pályamunkák a két szakterület együttműködése révén születettek meg.

A tervezési helyszín a Törökugrató sziklaplató és környezete, az északi sziklafal alatti, egykori savanyítógyár területe, valamint a szikla déli oldalán elhelyezkedő felhagyott külszíni bánya. (1. kép)

A tájra a természetesség és az emberi beavatkozás nyomai együttesen jellemzőek. A Törökugrató jelentős kultúrtörténeti és természetvédelmi érték, ugyanakkor a bányagödör látványa valóságos tájsebet jelent. A terület jelenleg szinte zárványként jelenik meg a sűrűn beépített kertvárosi települési szövetben. Az építkezések egyre inkább meghódítják a természeti területet, melyet az északi bányape-

rem beépítése is jól példáz. (2.kép)

A sziklatetőről körbenézve a szemlélődőt nem a várt látvány fogadja. A fokozatosan terjeszkedő város melletti bevásárlóközpontok, az autópálya és a település látványa erősíti azt az érzést, hogy a szikla és a fennsík a település különálló, elzárt része, melynek megtartása, védelme kiemelten fontos.

A Törökugrató elnevezésével kapcsolatos legenda már önmagában kultúrtörténeti értékévé teszi a helyszínt. A szikla egyben Budaörs város jelképe is. A platón lévő jelzőfényoszlop a harmincas években beindult polgári repüléshez kapcsolódó ipartörténeti emlék. A sziklaplató értékes sziklakibúvások gyeptársulásoknak ad helyet, s ezért helyi jelentőségű természetvédelmi terület.

A szikla északi oldalán Horthy István vadászháza állt, melyből ma már csak a pincék maradványai, értékes kőkorlátai és a közelmúltban felújított kapu áll. A villa építései kialakított teraszos tereprendezés a mai napig megtalálható. A területen később savanyítógyár üzemelt, melynek használaton kívüli épületeit Budaörs Város

BEVEZETŐ:

CSEPELY-KNORR LUCA, LÁD GERGELY

Tájépítészek az Építész Mesteriskolában

ÖTLETPÁLYÁZAT A BUDAÖRS – TÖRÖKUGRATÓ BÁNYAGÖDÖR REKULTIVÁCIÓJÁRA

Landscape architects in Architects' Master Association – RECULTIVATION OF THE TÖRÖKUGRATÓ – BÁNYAGÖDÖR, BUDAÖRS

LEKTOR | BALOGH PÉTER ISTVÁN

21

Önkormányzata a közelmúltban lebontatta. (3.kép)

A szikla déli oldalán külszíni fejtéssel bányászták a mészkő és dolomit rétegeket. A 150 méter hosszú és 100 méter széles felhagyott bányagödörben megindult a roncsolt felszín spon-tán visszagyepesedése és cserjésedése, a falban mesterséges, de értékes sziklakibúvások találhatóak. (4.kép)

A tervpályázat célja olyan megvalósítható ötletek kidolgozása volt, melyek javaslatot adnak rekreációs közösségi hasznosításra, ugyanakkor összhangba tudják hozni a turisztikai célú fejlesztési igényeket a természetvédelemmel. Az ötletpályázat javaslati a további tervezéshez nyújthatnak majd támpontot.

A tervpályázatra 10 db pályamű érkezett be, melyek a terület hasznosítására igen különböző megoldásokat kínáltak. Közös volt azonban a pályaművek szinte mindegyikében az a gondolat, hogy a természet és az emberi beavatkozás egymást kiegészítően jelenjen meg, ne pedig egymás rovására nyerjenek teret.

31

41

A győztes 3-as számú pályaművel kapcsolatban a bíráló bizottság kiemelte, hogy a pályamű a látogatók gondolkodásmódját is fejleszti, és a valódi szépség iránt is befogadóbbá teszi őket, amely napjainkban igen fontos. E mellett egyedülálló és példamutató a tervben, hogy hosszú távú programot határoztak meg a város számára építési elképzeléseikkel.

Az I. díj kiosztása mellett a zsűri további 5 pályaművet részesített rangsorolás nélküli megvételben. Jelen cikk

keretében a díjat nyert és a megvételben részesült pályaműveket mutatjuk be.

A kezdeményezés, hogy az Építészmesteriskolához tájépítésszek is csatlakozzanak, igen pozitív. Ezt nem csak a pályázat résztvevői érezték így, de a bíráló bizottság is megállapította ennek kedvező hatását. Bízunk benne, hogy szakmai tevékenységünk során mind gyakrabban fordulnak elő olyan alkalmak, ahol építész és tájépítész együtt, egymást kiegészítve alkotnak.

A pályázaton résztvevő, de díjazásban nem részesült tervezőcsoportok:

2. számú pályamű

Építész tervezők: Déry Judit, Szabó Csilla;

Tájépítész tervezők: Kontra Dániel, Salgó Borbála

Mester: Dobai János

4. számú. pályamű

Építész tervezők: Horváth Roberta, Nagy Gábor; Tájépítész tervező:

Gyüre Borbála

Mester: Pazár Béla

7. számú. pályamű

Építész tervezők: Erdélyi Linda, Nagy Andrea;

Tájépítész tervezők: Balogh Andrea, Majoros Csaba

Mester: Nagy Iván

9. számú. pályamű

Építész tervezők: Lukáts István, Tóth Tamás;

Tájépítész tervező: Szabó Franciska

Mester: Reimholz Péter

SUMMARY

In January 2007 the Town Council of Budaörs in conjunction with the Hungarian Architects' Master Association announced a planning competition entitled "The Recultivation of the Area of Törökugrató- Bányagödör in Budaörs" to which students in the 19th cycle of the Master's Course in Architecture were invited to submit entries. This call was unprecedented in the history of the Master's school since designs were to be drawn up with the contribution of landscape architects to achieve that the two fields join forces.

The design area included the plateau of Törökugrató (a unique and solitary rock, reigning the basin underneath) and its surroundings: the territory of a former factory under the

northern rock face and the territory of a disused opencast mine on the southern side of the rock.

The aim of the competition was to work out realistic ideas which suggest ways of utilizing the area for communal-recreational purposes, and at same time harmonize the developmental needs of the tourist industry with conservationist principles. The ideas thus emerging can serve as the basis of planning in the future.

Ten entries were submitted to the competition. Apart from awarding a first prize, the panel offered to purchase another five entries without ranking them. These will be presented in this article.

- 1 | A tervezési terület lehatárolása
- 2 | A sziklafal látványa az 1-es útról
- 3 | A felhagyott külszíni bányagödör
- 4 | A sziklafal látványa a tervezési terület széléről

3. SZÁMÚ PÁLYAMŰ -

I. HELYEZETT

Építész tervezők: Helmle Csaba,

Orlovits Balázs

Tájépítész tervezők:

MLakár Vivien, Tatai Zsombor

Mester: Czígány Tamás

A tervezési folyamat során a legtöbb energiát a tervezési terület értelmezése és a helyszínhez méltó, illeszkedő funkciók megtalálása igényelte. Megállapítottuk, hogy a helyszín három szomszédos, de különböző karakterű területből áll, amelyek közül beépítésre a bányagödör a legalkalmasabb. A sziklafal alatti területen legfeljebb terepbe illeszkedő építkezést javaslunk, a hegyháton pedig a lehető legkisebb beavatkozás képzelhető csak el. A bányagödörbe természetvédelmi témájú, épületszerű, folyamatosan változó, bővülő össz-művészeti alkotást terveztünk, a sziklafal alatti területre közparkot.

A Világ Természetvédelmi Alapjának (WWF) átfogó tanulmánya, amely az ötödik alkalommal jelent meg 2004-ben, az Élő Bolygó Mutató segítségével (Living Planet Index, LPI) mutatja be a szárazföldi, az édes-, valamint a sósvízi gerinces fajok számának alakulását. Az összesített mutató tanúsága szerint a szárazföldi állatok száma 30 százalékkal, az édesvízieké 50 százalékkal, a tengerben élő fajoké pedig 30 százalékkal csökkent. Ez azt jelenti, hogy az utóbbi 30 évben összességében 40 százalékkal csökkent az ismert állatfajok száma.

BÁNYAKATLAN - HIÁNYZOONA

A budaörsi Törökugrató bányakatlanában az ember térhódítása során kihalt fajoknak állítanánk emléket, mely felkeltheti a világ figyelmét a kihalás mértékének végzetes folyamatára. Az egyre szűkülő természetvédelmi zárvány összetett érzésekkel tölti el a kirándulót: lenyűgöző a természet sokféle megnyilvánulása, de az autópálya, az elkerülő út, a dinamikus növekvő város fojtogatja a védett egyedeket és társulásokat. Ebbe a szellemi

és téri helyzetbe képzeltük el azt a természet megóvására figyelmeztető, kiáltvány jellegű alkotást, amely (a katlanban) az ember térhódítása során kihalt fajokat bemutató, azoknak emléket állító építmények formájában jelenik meg. A fajok pusztulásával újabb és újabb épül belőlük, fokozatosan feltárul az eredeti terepfelszín, a bánya „viszszatermelődik”. Fontosak az egyes megépült állapotok, de lényegesebb a folyamat: az időről időre szükségessé váló építkezések - melyek a média különböző csatornáin is figyelemmel kísérhetőek lennének - figyelmeztetnek a rohamosan pusztuló természetre, egyben a figyelem középpontjába helyezik Budaörsöt is. (5. kép)

A hely funkciója nehezen meghatározható: bemutatás, figyelemfelkeltés, meghökkenítés. Első ütemben a kivitelezés napjáig kihalt állatfajokat bemutató épületek készülnek el. A későbbi épületek helyét és a bemutatás módját a kiállítás kurátora határozza meg, az egyes terveket azonban pályázatok során választanak ki. A fajok pusztulásával az építmények közötti hézagok egyre nagyobb jelentőségűek lesznek. Eleinte jól érzékelhető a bányakatlan tere, később egyre sűrűbbé, majd nyomasztóan zsúfolttá válik, sikátorszerű épületközök alakulnak ki. Fontosnak tartjuk az elemek egységes építészeti minőségét, amit a pályázattal rendszer mellett egy saját „építési szabályzat” biztosít: legfontosabb elv, hogy az épületek felső síkja minden esetben az eredeti terepfelszín rekonstruált síkja. Az első ütemben készül el

az autóparkoló és a fogadóépület is, benne a szükséges vizesblokkokkal, pénztárral, előadóteremmel, irodával és karbantartó műhellyel. A fogadóépület „bezárja” a bányakatlan, kaput képez. (6. kép)

SZIKLAFAL ALATTI

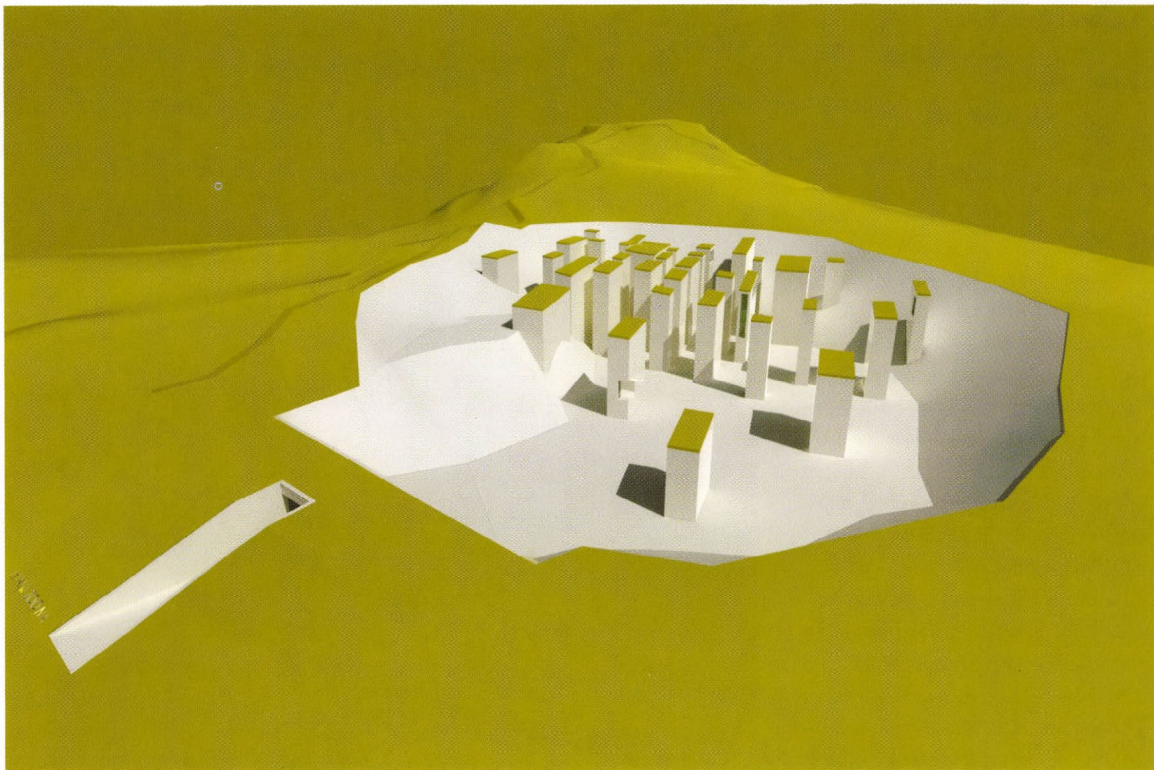
TERÜLET - MOHAKERT

A tervezési terület legbarátságosabb, a városszövethez legjobban kapcsolható része. Meglévő formájában is „parkszerű” elemeket tartalmaz, mint a teraszos kialakítás, a támfalak, mellvédek és lépcsők. A sziklafal fontos jel. A vízszintes és függőleges terepalakulatok ütközésénél található terület olyan intenzív és egyedi térélményt nyújt, amelynek beépítését nem javasoljuk.

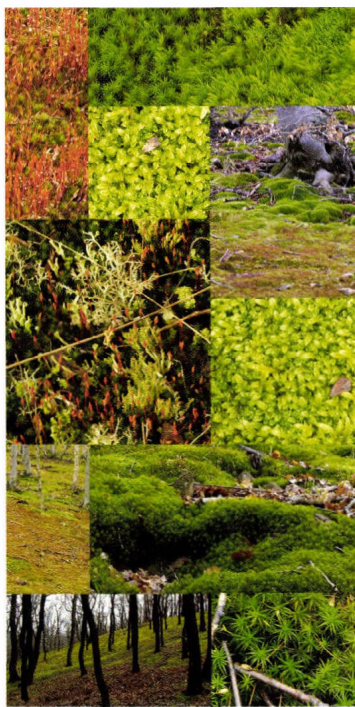
A kihalt fajok szikár emlékpilléreit ellenpontozva terveztük a „mohakert”-et. (7. kép)

A jellemzően északi, árnyékos kertben, kevés földdel takart felszíneken, sziklákon és épített támfalakon a legtöbb moha jól érzi magát. A mohák törzse evolúciós zsákutcában jár, ami különösen indokoltá teszi a Magyarországon megtalálható 610 mohafaj egy részének bemutatását ezen a helyen, a hiányzoona ellentétéként. A mohák puha, változó felépítésű telepeikkel különböző felületeket képeznek, melyek színe és vastagsága változik.

Tervünkben a már meglévő teraszokat tagoltuk és újakkal egészítettük ki. A téralakítás, tereprendezés, de főként a növénykiültetés rendező elve a szabályos forma-, illetve felületképzés. Egy-egy terasz azonos növényvel lesz beültetve, oly módon, hogy az árnyékos északi oldaltól dél felé haladva kifejezze az adottságok változását. A képzetbe-

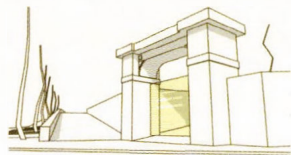
61

71

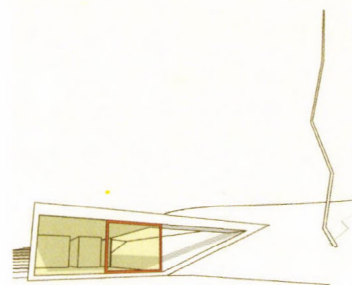
li skála szerint északi végén üde-zöld, harmatos moha, legdélibb végén akár aransárga búzatábla lehet.

Az egyik meglévő, nagy magasságú terasz helyett, és annak kiegészítésével, kis étterem készül, mely belesimul

MOHA - KERT BEJÁRAT

81

MOHAKERT - ÉTTEREM

91

a hegláb alatti teraszos környezetbe. A volt Horthy vadász kastély kapu építménye új helyzetbe kerül: a kapu mellett, a meglévő enyhe emelkedésű rámpán jutunk a parkba. A kapu építmény megmarad a mostani, felújított formájában, a kovácsoltvas nyíló szárnyakkal együtt, de a nyílásba üvegtáblát helyezünk el, melyen homokfúvott feliratokon helytörténeti leírás és egyéb információk olvashatóak. Átlátást és elhatárolást biztosít a kert felé, az üveglap éjszakai megvilágítása pedig a kert és az étterem visszafogott „cégére”. (8-9. kép)

HEGYHÁT

A hegyháton egyetlen keskeny sétautat terveztünk, a meglévő, kitaposott nyomvonalon, zúzottkő burkolattal, illetve helyenként a talajszinttől elemelt fa pallókon vezetve. A hegyhát veszélyeztetett növényeit és állatfajait megóvnánk a további beavatkozástól.

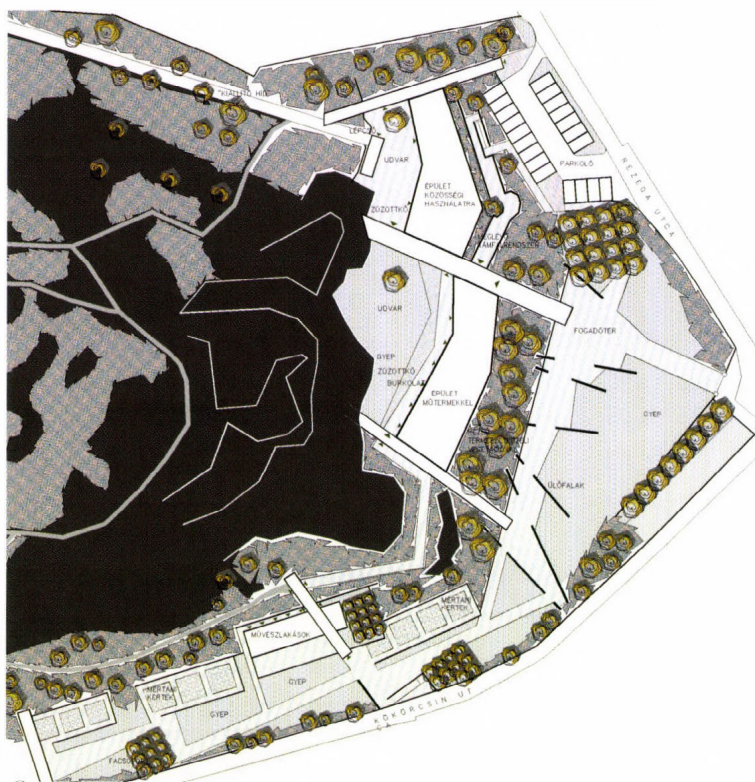
A Törökugrató önmagában is kilátó és jel értékű, ezért kilátó-építmény vagy lanovka elhelyezését nem javasoljuk.

1. SZÁMÚ PÁLYAMŰ –
MEGVÉTELBEŒ RÉSZESEŒLT
Építész tervezők:
Barabás Lajos, Bódi Imre
Tájépítész tervezők:
Kuhn András, Lád Gergely
Mester: Bán Ferenc

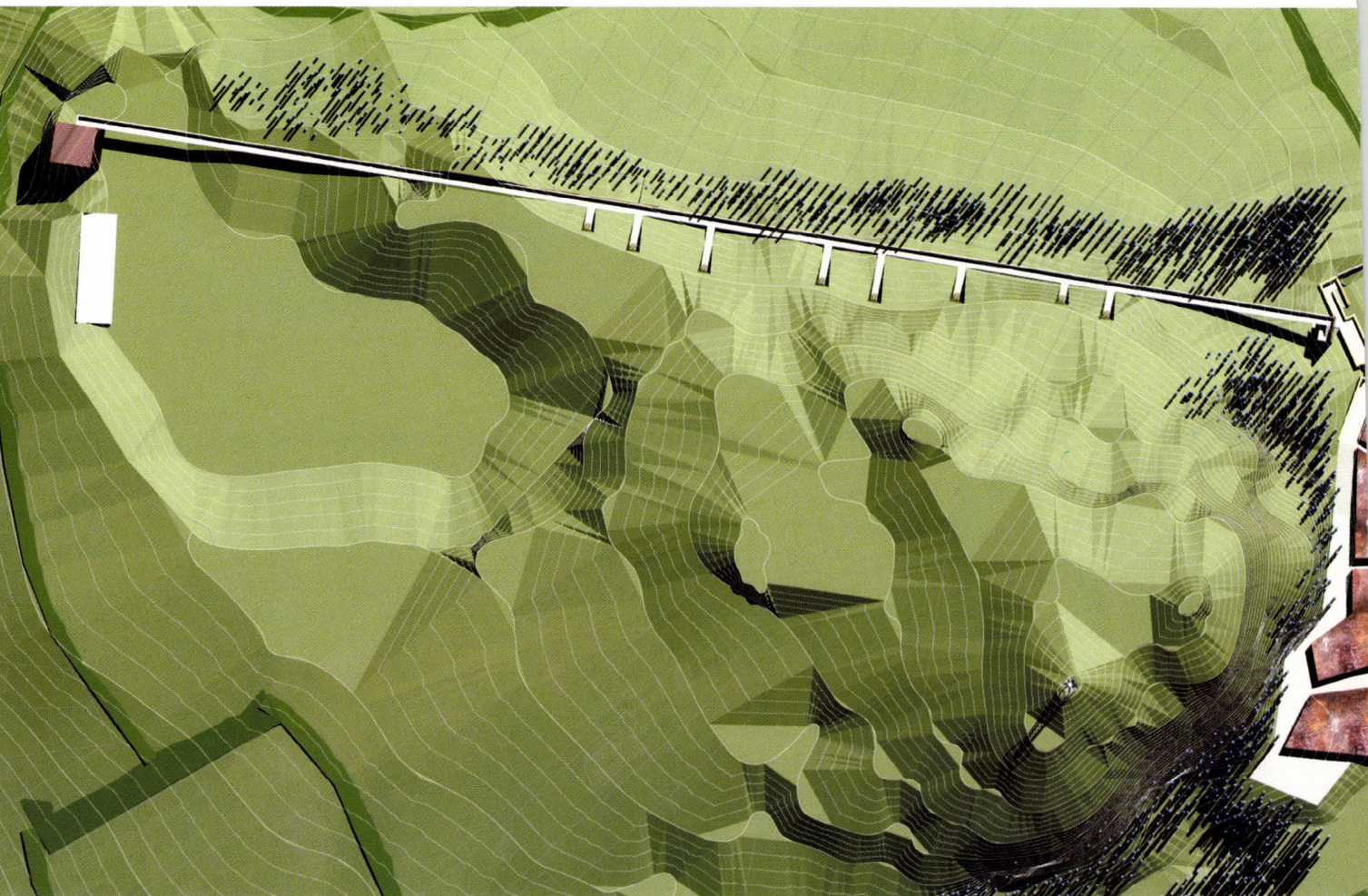
Budaörs város és talán az egész ország életében a megoldandó feladatok közül az egyik legfontosabb a kultúra és a művészetek támogatása. A tervezési területre egy művészeti iskola, alkotótelep elhelyezését javasoljuk. A Budaörsi Művészek Egyesülete (BUM) és a RegioArt Egyesület mind ezekhez megfelelő szellemi háttérrel tudna biztosítani.

Az alkotótelep mind a bányagödörben, mind a sziklafal alatti területen működne, de eltérő tartalommal.

A Törökugrató lábánál helyeztük el a műtermeket, melyekben festők, szobrászok, képzőművészek, fotósok

101

111

egyaránt alkothatnak, valamint közösségi és kiállító tereket.

Az egykori bányagödör bejáratánál egy toronyépületben zeneterem, táncterem, színhátszó terem és a legfelső szinten egy étterem kapott helyet. Itt zenei koncertek, irodalmi és zeneművészeti rendezvények szervezésére adnánk lehetőséget. Az épülethez közvetlenül kapcsolódik egy szabadtéri színpad.

A bányagödör további része a jelenlegi, részben ipari, részben természetes formájával egy nagy műhelyként biztosít megfelelő környezetet az alkotótelep művészei számára.

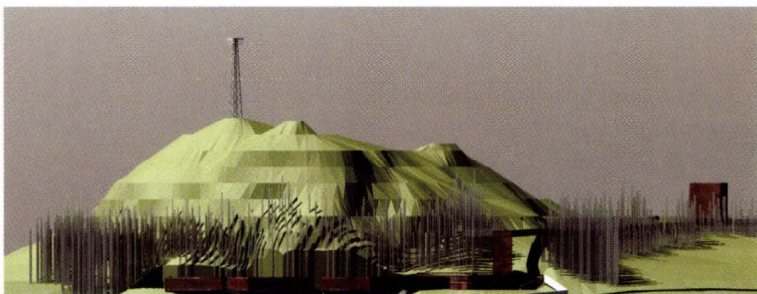
A tervezési terület két egymástól távol eső épületegyüttesét egy „kiállító híd” kapcsolja össze. (11.kép, 13.kép) A híd a kapcsolatteremtésen túl kiindulópontja a csúcsra vezető ösvényeknek, valamint szabadtéri kiállító terület is, gondolkodásra inspiráló megállóhelyekkel, beállókkal.

A hegy lábánál lévő épület tervezésénél alapvető koncepció volt, hogy az

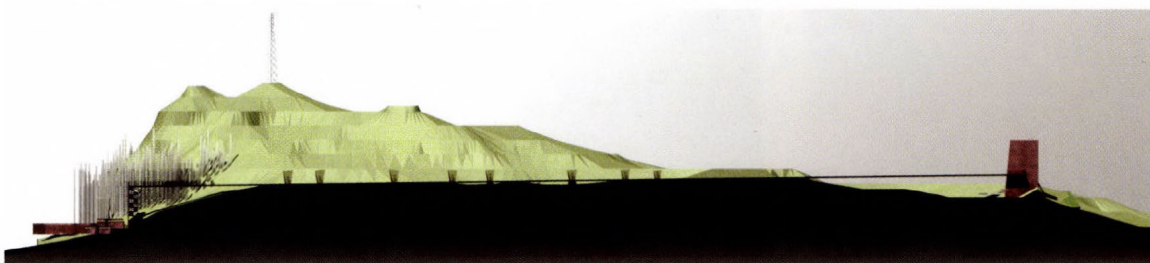
a sziklafalra közel merőleges irányú vonalak mentén törjön, tagolódjon, s így a sziklafal formavilágához igazodjon. A tervezés folyamán azonban erre a részre két különböző változat alakult ki, s mindkettőt bemutatásra érdemesnek tartottuk.

Az első változatban az épület határozott, egyszerű geometrius tömeget képvisel, kifelé fordul és a terep felett mintegy „lebegve” jelenik meg, s finom mozdulatokkal reagál a környezetre. A homlokzaton perforált, rozsdás acéllemez burkolatot terveztünk. (11.kép 12.kép)

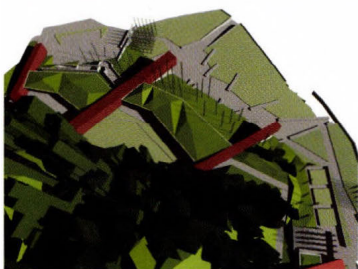
A második változatban az épületek jobban széttagoltak és a sziklafal felé fordulnak, ott egy sajátos életteret kialakítva. A tagolást a sziklafal felé futó nagyméretű, csőszerű „folyosók” adják, melyek egyben feljáróként is szolgálnak. Az épületek az utca felől földbe rejtettek, mindössze egy világító ablaksáv bukkan a felszínre. (10-14.kép)

12 |

13 |

14 |

5. SZÁMÚ PÁLYAMŰ –
MEGVÉTELLEN RÉSZESELT
Építész tervezők:

Bódey Attila, Somogyi Tamás,
Tájépítész tervezők: Kovács
Árpád, Tihanyi Dominika
Mester: Dévényi Tamás

TÖRÖKUGRA-TÓ PIHENŐPARK

A Törökugrató rehabilitációját egy - a területet a város közösségi életének új, központi színterévé emelő - rekreációs zöldterület létrehozása biztosítja. Az alkalmazott építészeti és tájtervezői eszközök a minimális beavatkozásra törekednek, létjogosultságukat a funkciók működtetése és a terület értékeinek védelme indokolja. (15.kép)

BÁNYA-TÓ

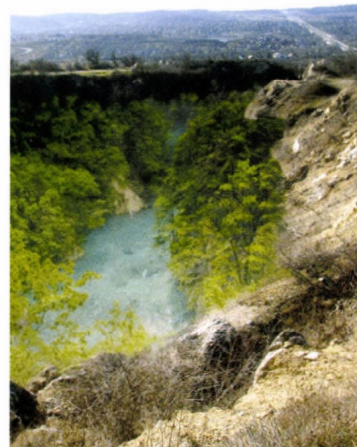
A gödörben egy sekély tavat hozunk létre (Törökugra-tó), ezáltal funkciójában és esztétikájában rehabilitálva a hegyből elvett területet, gyógyítva a bánya által okozott tájsebet, amely mind a négy évszakban többletértéket ad a parknak, és alkalmas a szabadidő aktív eltöltésére (nyáron fürdőzés; télen korcsolyázás, hokizás).

16 |

17 |

18 |

A bánya bejáratához közeli bázis-épülethez érkezünk, melyben a tómenter végzi feladatát (információ, játék-szervezés). A fogadóépületen áthaladva a tó körüli sétaútra érünk, amely néhol a hegyoldalban, néhol a víz közelében halad. A pallójárda az épületeken áthaladva felfűzi a sziklába illeszkedő, konzolos kiszolgáló létesítményeket. A parti kávézó az egész évben üzemelő zárt terével és részben fedett teraszával a kirándulók megpihenését szolgálja. (16-18.kép)

HEGYTETŐ

A tótól, valamint a szikla alatti területről zezugos gyalogutak vezetnek a hegycsúcsra, amelyek a fennsíkon lábakra állnak (érintetlen természet testközelben). A pallójárdat kisebb-nagyobb teraszok tagolják. A csúcsközel kilátóterazon felállítandó a névadó történetre utaló „megdőbent magyarok” című szoborcsoport, melyre képzőművészeti pályázatot írnak ki. A nagy távolságból is látható emberalakok turista-hívogatóként is szolgálnának.

SZIKLAFAL ALATTI TERÜLET

Az északi oldal meghatározó természeti értéke a jelképszerű sziklafal, melyet a lakosság mindennapi és alkalmi pihenését és szórakozását is szolgáló terület ölel körbe. A jelenlegi kapun áthaladva egy rendezvényterre érkezünk, ahol fesztiválok, kirakodóvásárok, bolhapiacok tarthatók. Jobbra megközelíthetjük a meglévő teraszokon kialakított kerti helységet, vagy balra haladva a játékok (kugli, lengőteke, tollaslabda, golyózás) terét. A bázis-épületben kap helyet a büfé és a sport-szerkölcsonzó. Az épületben lifttel a meglévő üregén keresztül a felső útra juthatunk.

A sziklafal alkalmas sport tevékenységekre (mászás), javasolt kivilágítása pedig a város éjszakai látképeinek színesítését szolgálhatja.

A keleti falon található, a sziklából konzolosan kiálló étterembe a meglévő üreg kibővítésével keletkező járaton át jutunk.

BUDAÖRS, TÖRÖKUGRATÓ
BÁNYAGÓDOR REKULTIVÁCIÓ
ÖTLETPÁLYÁZAT 2007

1

ÉPÍTÉSEZ ÉS KONCEPCIÓ:
BÓDEI ATTILA, SOMOGYI TAMÁS
TÁJÉPÍTÉSEZ: UJ IRÁNY GROUP
KÖZVÉLŐS ARÁNY: TIBORNYI DOMONKÓRA
MEISTER, DEBÉNYI TAMÁS

PARKO

BÁZISEPÜLET SPORTSZENVELENSŐGŐ

BÁZISEPÜLET SPORTSZENVELENSŐGŐ

PFFENŐPARK

JÁTSZÓPARK

KILÁTÓTERASZ ÉS SZOBOR:
"MEGŐRÖBÖTT PANGYÁRÓK"

ÉTTEREM

MESZMELT SÉTÁLTÚR RENDSZER

ELBONTOTT ÉPÜLET
ÚJ KILÁTÓ TERASZ

TÖRÖKUGRA-TI

VÁMÉD ÉS TERASZ

BÁZISEPÜLET
TÖMESTER

PARKOLÓK

6. SZÁMÚ PÁLYAMŰ –
MEGVÉTELBEN RÉSZESÜLT

Építész tervezők:

Kertész Bence, Niczki Tamás

Tájépítész tervezők:

Csepely-Knorr Luca, Jáger Tünde

Mester: Nagy Tamás

A budaörsi Törökugrató körüli területek, a sziklafalak, a Horthy villa megmaradt részei és a bányagödör a város jellegzetes tájképi elemei. Konceptiónk kialakítása során törekedtünk arra, hogy a többféle rekreációs és sportigényt kiszolgáló építészeti és szabadtér-építészeti terek rendszere alkalmazkodjon a terület, a táj adottságaihoz, ugyanakkor jelenlegi hiányosságait, a gödör tájseb jellegét átfogalmazva jellegzetes elemmé válhassanak a városba látogatók számára.

HEGYHÁT - TANÖSVÉNY

A környezet természeti adottságaiból adódóan a két tervezési terület, a szikla alatti teraszos gyepes rész, valamint a felhagyott bányagödör térben teljesen elkülönül, a kettő közötti kapcsolatot csak a Törökugrató sziklán keresztül vezető sétaút teremti meg. Természetközeli kialakítással képzeltük el a hegyhát területét, faburkolattal és süllyesztett kőburkolatú pihenőkkel. Összekötő, kapcsolat teremtő szerepe mellett tanösvényként is működhet. (19. kép)

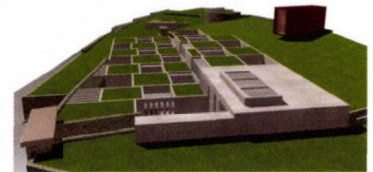
SZIKLAFAL ALATTI TERÜLET-
REKREÁCIÓS KÖZPONT

A szikla alatti területen rekreációs igényeket kielégítő panzió és ahhoz kapcsolódó étterem, uszoda, valamint tenispálya elhelyezését javasoltuk. A sziklafal tövében lévő magasabb teraszon sziklamászó klubot és turista házat terveztünk, melyek a két területet összekapcsoló, hegycsúcsra vezető gyalogút kiindulópontját is jelentik. A rekreációs központ tájba simuló épületben kap helyet, mely alárendelt viszonyba kerül a természettel szemben. Terepbe süllyesztett, zöldtetőként

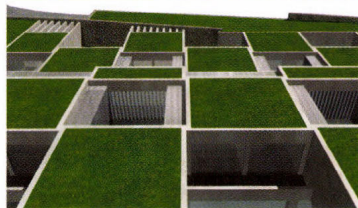
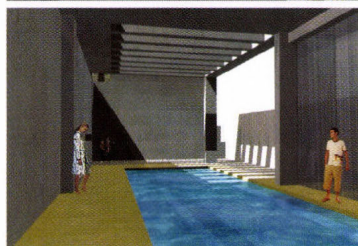
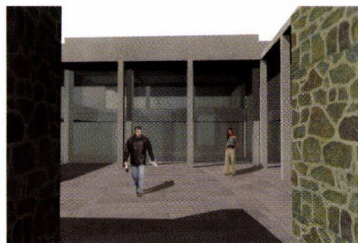
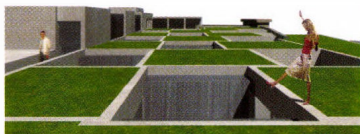

19 |

megjelenő teteje az eredeti teraszplatókkal került egy szintbe. Az udvarok határoló falai által meghatározott vonalak felülnézetben a hegyoldalra felkúszó szántóföldek csikos rajzolatának analógiájára épülnek, mely kiegészül egy harmadik dimenzióval, a mező síkbeli mintázata jelen esetben a különböző szinteknek köszönhetően fény-árnyék játékkal lesz gazdagabb. (20-21. kép)

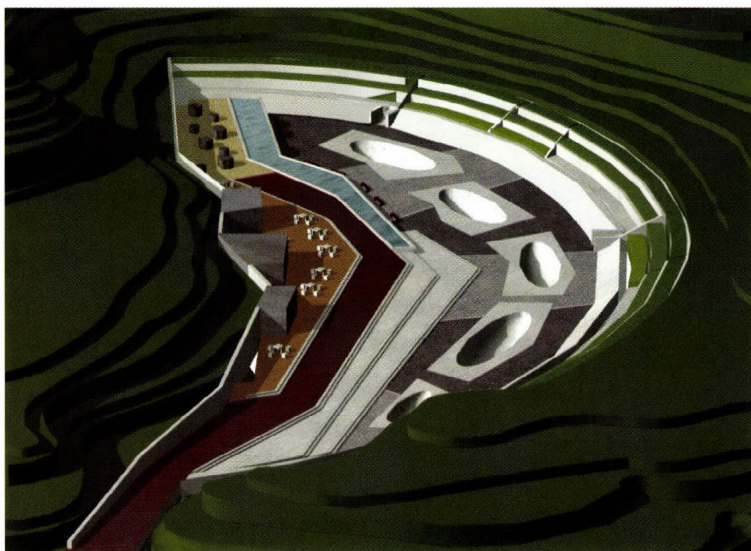
20 |

21 |

BÁNYAGÖDÖR- EXTRÉM SPORTPARK

A felhagyott bányagödör elképzelésünk szerint multifunkcionális szabadter-rendszerként működik, mely kiszolgálja az extrém sportokat ked-

22 |

velők igényeit (falmászás, boulderezés, gördeszka, görkorcsolya), ugyanakkor alkalmas arra is, hogy kulturális rendezvények színtere legyen. A koncepció célja, hogy az átalakított és átfogalmazott sziklafalak a kiegészítő elemekkel együtt érdekes téri helyzetet teremtve szinte szoborként jelenjenek meg a környezetben. Ezt segítik elő a térplasztikaként megjelenő, több szintben elhelyezkedő hullámzó betonfelületek és a kiemelt faburkolat, mely hídként jelenik meg a gödör belső világa és a város között. A sportközpontban helyet kapott egy vízmedence, valamint gyepdókként kialakított lelátók is. (22-23. kép)

23 |

8. SZÁMÚ PÁLYAMŰ – MEGVÉTELLEN RÉSZESÜLT

Építész tervezők:

Dobos Botond, Székely György

Tájépítész tervező: Vándor Kinga

Mester: Tomay Tamás

Budaörs belvárosa igen forgalmas, a város híján van a viszonylag nagy tömegeket befogadni képes szabadtéri találkozási helyeknek, ami egy település közösség-építésében fontos volna. Emellett a hétfégenként ideáramló tömeg bevásárlásai elintézése után nem marad Budaörsön, mert kikapcsolódásra alkalmas kulturális létesítmény itt kevés akad. Következtetésként megállapítható, hogy a területet vagy meg kell hagyni jelenlegi formájában, intenzívebb karbantartással, de akkor hosszú távon félő, hogy beépül, vagy egy erős programot találunk, ami a területre ugyan nagyobb terhelést jelent, de a beépítéstől megmenti. Mi ez utóbbit választottuk. (24.kép)

PARK-DOBOZOK

A domb déli lábánál fekvő, értelmetlen telepített erdő a több áruházzal felfűző Baross utca folytatásaként elérhető. Az erdőben a bevásárlóközpontok mintájára négy, trapézlemezsel körbekerített park-dobozt hozunk létre, melyek mindegyike egy-egy családi szórakoztatás - csomagot tartalmaz. Ezek: Erdei kerékpárpálya - Erdei játszótér - Erdei ügyességi pálya - Függőágyas pihenőpark. Az aktív kikapcsolódást nyújtó doboz-parkok és a fölöttük húzódó, futásra, sárkányeregetésre alkalmas Hosszú-rét szólnak a budaörsieknek is és a bevásárlóközpontok látogatóinak is, akik így nemcsak tartós tejet, kanapét és búvárruhát szerezhetnek itt, de közös családi élményeket is.

BÁNYA

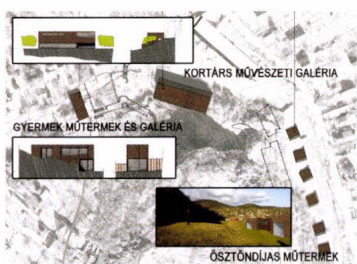
A Bánya nemcsak elhelyezkedésében, de szellemiségében is félúton van a populáris Park-dobozok és a magasabb kultúrát befogadó Szoborkert között. Nagyobbik felét (4000m²) vízzel töltjük fel. Partjára nagy pallóterasz kerül és egy nyári nyitott kávézó. (25.kép)

HEGYCSÚCS

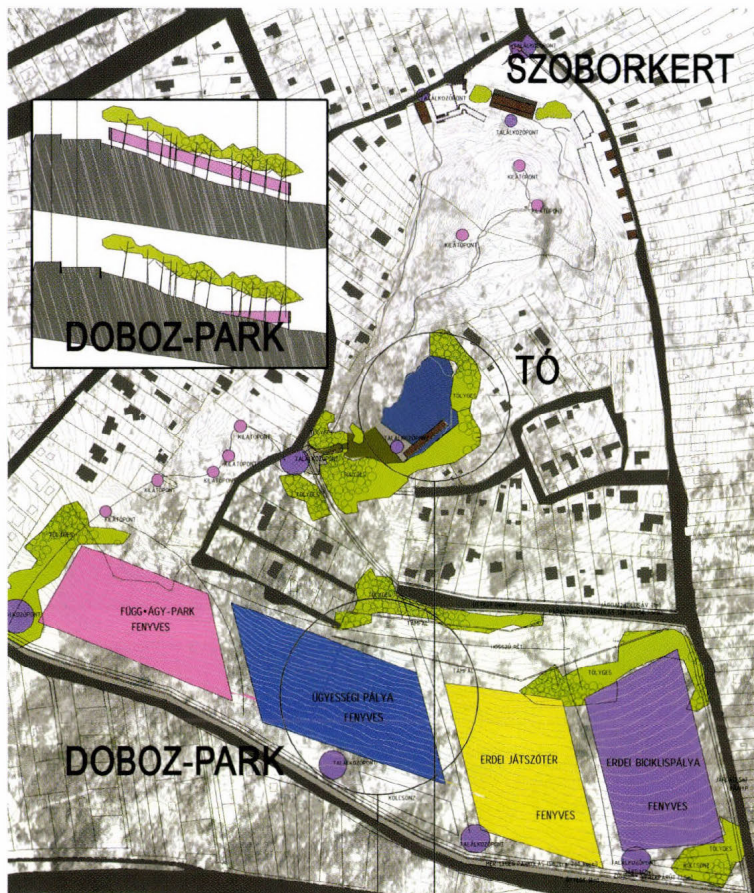
A belső területekről feljutva katarzisz helyett csalódást érzünk, és az egyetlen érték, a még megmaradt védett növények is eltűnhetnek a kitérő miatt. Ezért ide külön új funkció nem kerül, csak a földtől emelve palló-ösvényeket alakítottunk ki.

SZOBORKERT

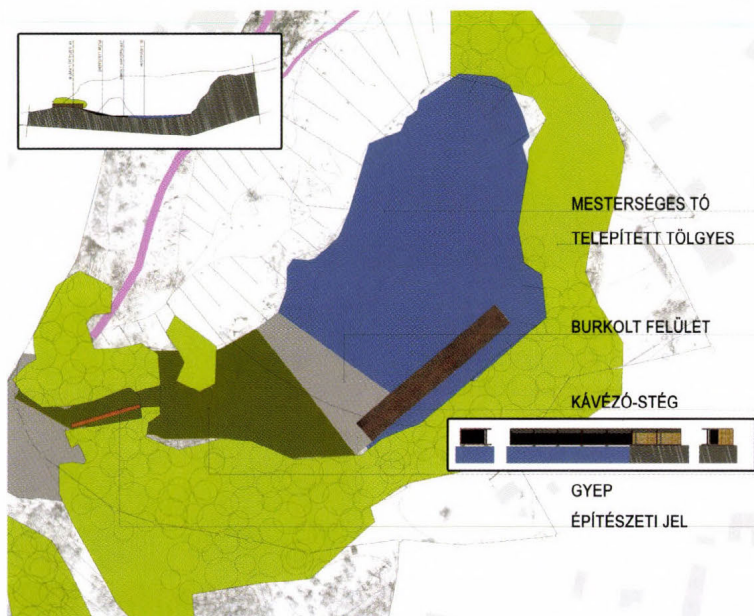
Az egykori savanyítógyár területére Szoborkertet képzeltünk el, amely elsősorban a helyieknek szól. Életre keltésében a városban viszonylag nagy számú, de Szentendrével ellentétben Budaörsön látványos közös kulturális és társadalmi életet nem élő szobrászképzőművész közösségre alapozunk. A kert remélhetően egy állandó, pezsgő szabadtéri találkozási pontjává válik a nyári hónapokban a városnak. A park lényegében jelenlegi állapotában marad meg. A néhány épület, ami az új funkciókat befogadja majd, igen kis beavatkozást jelent, kialakításában kifejezetten visszafogott, neutrális jellegű. A kapuval szemben áll a főépület, ami a kortárs, elsősorban helyi képző- és szobrászművészek galériája és kávézó. A nyugati oldali platókon látogatható szobrászműtermek állnak, előttük szabadtéri szobor-kiallításokkal. A kert keleti végében álló épület gyerekek képzőművészeti foglalkozásainak, táboroknak ad helyet. (26.kép)

26 |

24 |

25 |

10. SZ PÁLYAMŰ –
MEGVÉTELBEBEN RÉSZESÜLT

Építész tervezők:
Pálóczi Tibor, Takács Orsolya
Tájépítész tervezők:
Csákó Edina, Schmutz Erzsébet
Mester: Janesch Péter

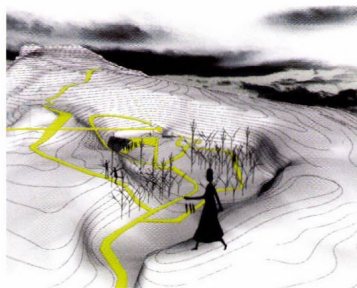
Alapvető célunk egy olyan rekreációs terület megalkotása volt, mely egy – a jelenleginél – egészségesebb környezetet biztosítana a pihenéshez a környék és a város lakói számára. Fontosnak tartottuk, hogy a terület „szigetszerűségét”, mint pozitív adottságot emeljük ki. (27. kép)

Több forrás is azt mutatja, hogy ezen a területen az itteni lakók betelepülése előtt egykor zárt mészkedvelő tölgyesek voltak, melyek mára eltűntek. Célunk ennek az erdőnek a foltszerű rekonstruálása, amivel a tervezési terület használati értéke növelhető. Az erdőfolt kialakítása több problémára is megoldást jelentene, a terület botanikai-történelmi értéke pedig emelkedne. A növények fokozatos betelepítésével, a növényállomány öfenntartó rendszert alkot, mely a jövőben minimális fenntartást igényel. Szintén pozitív tényező, hogy a szél erejét visszafogva a növényfolt a bányagödör területén szél- és pormentes környezetet biztosítana. Emellett a terület olyan funkciók kialakítására alkalmas, amely a gyerekek és a felnőttek pihenését egyaránt kiszolgálja. Ennek megfelelően helyeztünk el a területen egy gyermekjátszóteret, egy kerékpárpályát, valamint egy szabadtéri színpadot és az ezekhez tartozó kiszolgáló épületeket. Az esti használat fontos hangulati elemei a fényjátékok, melyet a szikla csupasz falaira vetítve, valamint a fákat alulról megvilágító színes fényforrásokként képzelünk el. A szelet, mint pozitív adottságot a gödör bejáratánál a szikla peremén szélzsákok formájában jelenítettük meg. (28. kép)

A rekultivációs terület három részre tagolódik. A bányagödört a szikla alatti északi területtel a fennsík köti össze,

27 |

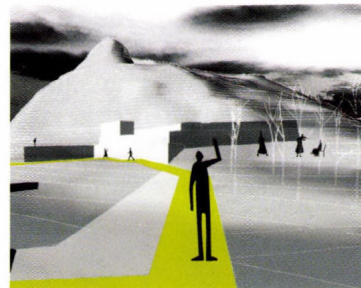

28 |

de az átjárhatóság jelenleg nem megfelelően van kialakítva, így a két rész kettészakad.

Az épületek kialakításánál a 'legkisebb beavatkozás' elvét tartva szem előtt, helyüket és kialakításukat a meglévő terepviszonyok és a terület épített elemei határozzák meg.

A sziklafal alatti északi területet gyeppel fedte teraszos felszínével és az egykori Horthy-villa romjaival szeretnénk megőrizni. (29. kép)

29 |

A hegynek ez a része alkalmas sziklamászásra. Az ehhez szükséges kiszolgáló épületet egy meglévő épület helyén alakítanánk ki, hogy minél kevésbé avatkozzunk be a jelenlegi állapotba. A Horthy-teraszokat napozó, ill. pihenőteraszoként lehet használni. Az 1. szinten csak nyári használatra kialakított büfé pavilont, a 2. szinten egy kávézót helyezünk el.